

Stanowisko  
Prezydium KK

nr 1/17

ws. potrzeby ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” mając na względzie dążenie do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego polskich obywateli w wymiarze perspektywicznym, uznaje za konieczne podjęcie działań prawnych i faktycznych zbliżających Polskę do ratyfikacji Zrewidowanej Europejskiej Karty Społecznej (ZEKS). Jest to szczególnie istotne ze względu na rosnącą niepewność, co do przyszłości Unii Europejskiej. W tej sytuacji przyjęcie ZEKs jako fundamentu praw socjalnych może zapewnić stabilność niezbędną dla odpowiedzialnego rozwoju naszego kraju.

NSZZ „Solidarność” od wielu lat w swoich dokumentach programowych wzywał do pełnej ratyfikacji Europejskiej Karty Społecznej (Uchwała 13 IX KZD -1997 r., Decyzja Prezydium KK nr 54/1998, Uchwała 7 XX KZD -2006 r., Uchwała 11 XXI KZD -2007 r.), a także wskazywał na potrzebę ratyfikacji ZEKs (Apel Prezydium KK nr 20/2000).

W ocenie NSZZ „Solidarność” ratyfikacja winna podnosić poziom ochrony socjalnej przewidzianej w polskim porządku prawnym. Równocześnie należy poddawać wnikliwej analizie czy już ratyfikowane postanowienia Europejskiej Karty Społecznej są realizowane w praktyce. Ratyfikacja ZEKs powinna być poprzedzona ratyfikacją Protokołu o Skardze Zbiorowej, jako efektywnego narzędzia ponadnarodowej kontroli przyjętych przez państwa członkowskie zobowiązań. Uważamy, że Polska powinna znaleźć się w awangardzie państw realizujących efektywne prawo związków zawodowych, organizacji pracodawców i organizacji pozarządowych do dokonywania kontroli przyjętych na siebie przez państwo zobowiązań.

Prezydium KK oczekuje, że rząd zainicjuje konsultacje z partnerami społecznymi w tej kwestii w ramach Zespołu ds. Międzynarodowych Rady Dialogu Społecznego, gdyż kwestią kluczową jest wyrażenie politycznej woli ratyfikacji ZEKs tak, aby standardy wypracowane przez Radę Europy mogły być brane pod uwagę w trakcie prac nad konstruowaniem nowego kształtu indywidualnego i zbiorowego prawa pracy przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Pracy.

Jednocześnie wskazujemy obszary, w których podjęcie działań jest szczególnie istotne i pilne z punktu widzenia interesów pracowniczych, a jednocześnie mogłoby doprowadzić do rozpoczęcia procesu ratyfikacji ZEKS.

1. W świetle art. 1 § 4 ZEKS należy zwiększyć efektywność usług pośrednictwa zawodowego.
2. W świetle art. 2 § 1 ZEKS należy ograniczyć możliwość pracy 16 lub 24 godziny na dobę, ograniczyć możliwość przedłużania okresów rozliczeniowych ponad 6 miesięcy, odstąpić od nietraktowania dyżuru jako czasu pracy oraz co bardzo istotne zwiększyć efektywny nadzór nad przestrzeganiem przepisów o czasie pracy.
3. W świetle art. 2 § 7 ZEKS należy poprawić warunki pracowników pracujących w nocy w kontekście ich prawa do bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.
4. W świetle art. 4 § 2 należy zmodyfikować zasady określające prawo pracowników zatrudnionych w korpusie służby cywilnej bez względu na stopień bądź zakres obowiązków do rekompensaty za pracę w godzinach nadliczbowych w postaci dni wolnych w tym samym wymiarze (a nie wyższym).
5. Wypełnienie zobowiązań wynikających z ratyfikacji art. 5 ZEKS wymaga zmian w ustawie o służbie cywilnej określającego zbyt szeroki zakres osób, które nie mogą pełnić funkcji w związkach zawodowych.
6. Wypełnienie zobowiązań wynikających z ratyfikacji art. 6 § 4 ZEKS wymaga modyfikacji zasad wyłączających prawo do strajku wszystkich pracowników zatrudnionych w organach władzy państwowej, administracji rządowej i samorządowej, sądach oraz prokuraturze bez powołania się na szczególne znaczenie zajmowanego stanowiska lub rodzaju wykonywanych zadań, które uzasadniałoby wyłączenie tego prawa.
7. W celu ratyfikacji art. 7 § 5 ZEKS należy przystąpić do analizy zasad wynagradzania pracowników młodocianych. Obecne określenie poziomu wynagrodzenia (oscylującego koło 4 – 6 procent wynagrodzenia minimalnego) nie tylko nie pozwala na ratyfikację wskazanego wynagrodzenia, ale czyni ścieżkę rozwoju zawodowego poprzez naukę zawodu jako pracownik młodociany mało atrakcyjną.
8. W celu wypełnienia zobowiązań wynikających z ratyfikacji art. 12 § 1 ZEKS należy podnieść wysokość zasiłku dla bezrobotnych tak, aby jego wysokość kształtowała się powyżej progu ubóstwa co nie ma miejsca w obecnym stanie prawnym.

9. W celu ratyfikacji art. 24 ZEKS należy zmodyfikować przepisy określające maksymalną wysokość odszkodowania w razie rozwiązania stosunku pracy tak, aby spełniał ono w pełni funkcję represyjną oraz kompensacyjną.
10. W celu ratyfikacji art. 29 ZEKS należy wprowadzić efektywne sankcje związane z sytuacją, gdy pracodawca nie wypełnił procedury informacyjno-konsultacyjnej w toku procedury poprzedzającej zwolnienia grupowe.

Warszawa, 22 marca 2017 r.

Prezydium KK  
NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ  
KK NSZZ „Solidarność”  
  
Ewa Zydorek